

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

مؤلفان: د. ک. متروپولسکی، ی. ا. زوبریتسکی، و. ل. کرووف
برگردان: پرویز بابائی
بازتایپ و ارسال: رادمان هوادار سازمان آزادیبخش مردم افغانستان «ساما»
۲۲ سپتمبر ۲۰۲۱

زمینه تکامل اجتماعی

(۱۲)

هند باستان

چنان که از حفريات باستان شناسی در دره سند برمی آید، در ۳ تا ۲ هزار سال پیش از میلاد تمدن پیشرفته ای در شبه قاره هند وجود داشته است.

در آغاز نخستین هزاره پیش از میلاد از میان اتحادیه های قبیله ئی متعدد، نخستین دولت های برده داری هند به وجود آمدند. با گسترش تقسیم طبقاتی، رؤسای جنگی قبائل (راجا ها) به صورت فرمانروای عالی درآمدند و اشرافیت قبیله به دور آنها گرد آمدند. پس از چندی مقام راجه موروثی شد و اداره امور قبیله رشته ای از دستگاه دولتی گشت. در همین هنگام، برهن ها که در آغاز ملازمان معابد بودند، به کاهنان حرفه ئی مبدل گردیدند. ولی رژیم استبدادی تا زمان سلسله موریان^۱ هنوز در صحنه جامعه هند پدیدار نشده بود. این رژیم در دوران سلطنت چاندراکوپتا^۲ و آشوکا^۳ به وجود آمد. امپراتوری موریان در چهارمین قرن پیش از میلاد تأسیس گشت.

بردگی در هند رواج یافت، لیکن ویژگی های خود را نیز داشت. البته در آن جا نیز منبع اصلی بردگان تازه، جنگ و اشکال گوناگون به بردگی کشیدن آزادگان تهیدست و امدار بود. آزادگان همانند نبودند و به چهار وارنا^۴ تقسیم می شدند. این تقسیم سرآغاز پیدائی "کاست ها"^۵ بود. افراد پائین ترین وارنا معمولاً به بردگی گرفتار می آمدند و برده داران به بالا ترین وارنا تعلق داشتند. بردگان می توانستند به تملک دولت یا جماعت ها نیز درآیند. برده را "دارائی دویا" و احشام را "دارائی چهارپا" می دانستند.

از کار بردگان در املاک راجه ها و برده داران ثروتمند و طرح های ساختمانی گوناگون جماعت ها بهره برداری می شد. ولی در هند باستان املاک کشاورزی بزرگ چندان نبود. معمولاً کار برده همچون کمکی به خاندان محسوب می گشت. این شکل پدرسالاری بردگی ناشی از این امر بود که بسیاری بردگان از قبیله خود اربابان بودند. اکثریت بردگان زن بودند، فرزندان آنها نیز به تملک اربابان درمی آمدند.

کندی تکامل دولت برده داری هند به اثر پایداری بیش از معمول جماعت های اشتراکی روستائی بود. این جماعت ها یکی از اشکال سازمان اقتصادی - اجتماعی ساکنان آزاد کشور به شمار می رفتند. مراقبت پیوسته از نظام آبیاری و هموار کردن جنگل ها مستلزم کوشش های مشترک افراد بسیار بود. اعضای یک جماعت روستائی با کشت زمین و صنایع دستی مشترکاً نیاز های خویش را برآورده می ساختند. این امر نیز به انزوای جماعت ها کمک کرده و طبعاً تکامل اقتصادی کشور را به تأخیر می انداخت.

دولت، زمیندار عمده بود. این شکل مالکیت به اشرافیت برده دار امکان داد بردگان خود را به بی رحمانه ترین وجهی استثمار کنند و نیز از راه مالیات به غارت آزادگان پردازند. سراسر دستگاه دولتی با تمام نیرو از منافع اشرافیت برده دار حمایت می نمود.

یکی از ویژگی های رژیم خوکامه هند مانند سائر دولت های آسیائی و افریقائی، مقام خدائی دادن به فرمانروا بود. اعتقاد بر این جاری بود که فرمانروا سایه خدا در زمین است. دستگاه مرتب و منظمی از روحانیون برای جاودانه ساختن این آئین به وجود آمده بود. در این زمان، برهمنیسم دین نخستین دولت برده داری هند، جای خود را به بودئیسم داد. بودئیسم جنبش مذهبی تازه ای بود که به سرعت شیوع یافت. دین مزبور به رغم تفاوت های ظاهری، در ماهیت خود چندان اختلافی با برهمنیسم نداشت.

چین باستان

در چین باستان نخستین دولت برده داری به "شانگ"^۶ یا "یین"^۷ معروف است که در هژده قرن پیش از میلاد تشکیل شد، ولی نظام برده داری در چین بعد ها، میان قرن پنجم تا سوم پیش از میلاد استقرار کامل یافت. امپراتوری بزرگ چین نیز در اواخر قرن سوم پ م تأسیس گشت.

در این زمان نقش کار برده وار پیوسته رو به فزونی داشت. بردگان هم به اشخاص و هم به دولت تعلق داشتند. جنگ های پایان ناپذیر با قبائل همسایه و نیز جنگ های داخلی (پیش از تشکیل امپراتوری) منبع دائمی افزایش ارتش بردگان بود. یکی از اشکال کیفر دادن به مجرمان، برده ساختن آنها بود که خود منبع سرشاری برای تأمین بردگان تازه به شمار می رفت. حتی جزئی ترین تخلف از مقررات و آداب و رسوم باستان، به منزله جنایتی محسوب می گشت. برده داران ثروتمند که از اشرافیت قبیله ئی باستان بر جای مانده بودند، حفظ بقایای نظام اشتراکی قدیم را مفید یافتند.

مجرمان برده شده، به دولت تعلق داشتند. تجارت برده به ویژه تجارت بردگان غیرچینی گسترش یافت. از کار بردگان در همه زمینه ها استفاده می شد و به زودی املاک خصوصی پهناوری مبتنی بر کار بردگان پدید آمد. معیار و مقیاس ثروت و قدرت هر کس، تعداد بردگان او بود.

ادامه دارد

- 1- Maurya
- 2- Chandragupta
- 3- Asoka
- 4- Varna
- 5- Castes
- 6- Shang
- 7- Yin